

IF Metalls 5 arbetsmiljöutmaningar 2011–2014

IF Metalls handlingslinjer

En arbetsmiljö för hållbara, trygga och utvecklande jobb

Arbetsmiljöarbetet är en viktig del i det hållbara arbetet. En god arbetsmiljö bidrar till attraktiva arbetsplatser för framtidens industriarbetare. Den borgerliga regeringen har gjort stora nedskärningar på arbetsmiljöområdet. När samhället backar från ansvaret för arbetsmiljöarbetet är det industriarbetarna som får ta de största kostnaderna.

IF Metall har nolltolerans mot dödsolyckor på jobbet. Vi vill minska riskerna för arbetsplatsolyckor och arbetsskador genom att öka kunskaperna om hur man förebygger olyckor. Riskbedömningar behöver förbättras och alla tillbud ska rapporteras. Psykiskt ohälsosamma arbetsmiljöer är inte förenligt med hållbara arbeten. Många arbetsuppgifter ger belastningsskador. Vårt krav är att arbetet ska organiseras så att minst 25 procent av arbetstiden består av utvecklande, omväxlande och bredare arbetsuppgifter.

Det behövs investeringar i hållbara arbeten för att fler ska kunna jobba ett helt yrkesverksamt liv. Även de som av olika anledningar inte når upp till 100 procent i arbetsförmåga ska få plats i arbetslivet. Våra industriarbetsplatser borde kunna bli föregångare när det gäller att hjälpa äldre att arbeta längre och att hjälpa arbetsskadade att komma tillbaka in i arbetslivet.

En bra utformad rehabilitering omfattar både stöd och hjälp till individen och anpassning av arbetsuppgifter. Kompetensutveckling är ett viktigt verktyg för rehabiliteringsarbetet. Rehabiliteringsinsatser ska sättas in tidigt i samverkan mellan företaget, facket och medlemmarna. Företagshälsovården ska medverka i processen.

Målet är att förhindra utslagning från arbetsplatserna. IF Metalls policy för hållbara arbeten ger en vägledning för vårt arbete med arbetsmiljö, rehabilitering och företagshälsovård. Vi kräver att Sverige ska vara världsledande inom arbetsmiljöområdet.

Beslut på IF Metalls kongress 2011:

- Andelen av IF Metalls medlemmar med arbetsmiljökunskap ska öka och alla nyanställda ska få introduktion av arbetsgivaren om systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Nya skyddsombud ska inom sex månader genomgå grundläggande arbetsmiljöutbildning.
- Alla skyddsombud ska erbjudas IF Metalls grundutbildning för förtroendevalda samt erbjudas kontinuerlig fortbildning inom arbetsmiljöområdet.
- IF Metall ska arbeta för en förbättrad rehabiliteringsprocess i samverkan med arbetsgivarna och staten.
- IF Metall ska verka för att arbetsmiljö och rehabilitering blir en central del i företagets utveckling av arbetsorganisation och hållbara arbeten.

IF Metalls 5 arbetsmiljöutmaningar 2011–2014

Belastningsskador

Risken att drabbas av en belastningsskada är fortfarande ett stort arbetsmiljöproblem för IF Metalls medlemmar. Av IF Metalls medlemmar arbetar 80 procent på arbetsplatser där stressen har ökat de senaste åren.

Kombinationen av ökad stress, minskat arbetsinnehåll, ökad detaljstyrning, minskat inflytande och kortare arbetscykler resulterar i fler belastningsskador. Detta gäller särskilt för kvinnliga medlemmar. Av dem riskerar nästan 40 procent att drabbas av belastningsskador med nuvarande arbetsmiljöer och arbetsorganisation, medan näst intill 30 procent av männen löper den risken.

Inom tvätten bedöms åtta av tio kvinnor riskera belastningsskador.

Stressen har utvecklats negativt inom alla branscher och mest inom tvätt-, vitvaru-, läkemedels- och elektronikindustrin.

För låg bemanning är den största orsaken till stress anser 73 procent av männen och 74 procent av kvinnorna. De branscher där för låg bemanning anses vara den största orsaken till stress är dels inom gummiindustrin; 100 procent (män) och 92 procent (kvinnor), dels inom läkemedelsindustrin; 74 procent (män).

Särskilt fokus läggs på kvinnors arbetsmiljöer.

IF Metall vill följande:

- Belysa problemen med belastningsskador.
- Sätta fokus på det förebyggande arbetsmiljöarbetet.
- Utforma arbetsorganisationen med hänsyn till dess inverkan på arbetsmiljön. De anställda ska kunna växla mellan arbetsuppgifter så att sammantaget högst 75 procent av arbetstiden upptas av ensidigt upprepat, starkt styrt eller bundet arbete.
- Forma arbetsorganisationen så att alla anställda får ett meningsfullt arbetsinnehåll och kan växa i sitt arbete.
- Ta fram förslag på hur belastningsskador kan förebyggas.
- Ta fram användarvänliga verktyg som kan underlätta förebyggandet av belastningsskador.

Källa: Trender i Industriarbetarnas arbetsvillkor 2010, IF Metall

Rehabilitering

En viktig facklig uppgift är att bevaka att det finns kompetens och samlade resurser för anpassningsåtgärder och tidig rehabilitering på arbetsplatsen. För detta krävs att vi använder hela vår fackliga organisation och alltid ser till att ligga steget före.

Risken för att bli utslagen ligger på en hög nivå. Klubbarna anger att cirka 40 procent av våra medlemmar riskerar att slås ut.

Den största orsaken till utslagningen är för låg bemanning. Klubbar som har angett för låg bemanning som den största orsaken till utslagning finns inom följande branscher; bilindustrin, 80 procent (kvinnor), 71 procent (män), läkemedelsindustrin, 79 procent (kvinnor), samt inom processindustrin, 71 procent (män).

Vi ska arbeta för en förbättrad rehabiliteringsprocess i samverkan med arbetsgivarna och staten. Arbetet ska anpassas efter människan, inte tvärtom. Vi ska verka för att arbetsmiljö och rehabilitering blir en central del i företagets utveckling av arbetsorganisation och hållbara arbeten.

IF Metall vill att:

- arbetet för en förbättrad rehabiliteringsprocess sker i samverkan med arbetsgivarna och staten
- arbetsmiljö och rehabilitering blir en central del i företagets utveckling av arbetsorganisation och hållbara arbeten
- medlemmar som insjuknar eller skadar sig ska rehabiliteras till ett meningsfullt arbete
- arbetsorganisationen ska ge utrymme för att anpassa arbetsuppgifter efter den enskildes fysiska och psykiska behov
- målsättningen ska vara att integrera årlig revidering av rehabiliterings- och anpassningsplaner enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete
- arbetsgivaren ska ha en organisation för rehabiliteringsarbetet i det systematiska arbetsmiljöarbetet och att det ska finnas en strategi för hur arbetet ska bedrivas
- det ska finnas en utsedd samordningsansvarig från företaget där arbetet ska bedrivas tillsammans med de fackliga organisationerna på arbetsplatsen
- arbetsgivaren ska ta det ekonomiska ansvaret för rehabiliteringen och betala den anställdes lön under tiden för rehabilitering i de fall där ingen annan ersättning utgår
- ambitionen ska vara att de medlemmar som trots insatser inte kan ha kvar sin anställning ska få en meningsfull omställning via kollektivavtal.

Källa: Trender i Industriarbetarnas arbetsvillkor 2010, IF Metall

Arbetsmiljöutbildning

Målsättningen är att ge skyddsombuden arbetsmiljökompetens som innebär att de kan analysera eventuella arbetsmiljöproblem på sin arbetsplats och finna konstruktiva lösningar. För att bredda kunskapen om arbetsmiljö ska alla nyanställda få en introduktion av arbetsgivaren om vad det systematiska arbetsmiljöarbetet innebär och vart man vänder sig i arbetsmiljöfrågor. Andelen medlemmar med arbetsmiljökunskap ska öka.

Nya skyddsombud ska inom sex månader genomgå grundläggande arbetsmiljöutbildning. Alla skyddsombud ska erbjudas IF Metalls grundutbildning för förtroendevalda samt erbjudas kontinuerlig fortbildning inom arbetsmiljöområdet.

IF Metall vill att:

- andelen av IF Metalls medlemmar med arbetsmiljökunskap ska öka och alla nyanställda ska få introduktion av arbetsgivaren om systematiskt arbetsmiljöarbete
- nya skyddsombud ska inom sex månader efter att de har blivit valda genomgå grundläggande arbetsmiljöutbildning
- alla skyddsombud ska erbjudas IF Metalls grundutbildning för förtroendevalda samt erbjudas kontinuerlig fortbildning inom arbetsmiljöområdet
- alla skyddsombud får kontinuerlig vidareutbildning för att utveckla sina kunskaper i uppdraget som skyddsombud
- utbildningar i kemiska arbetsmiljörisker prioriteras under 2012
- alla som utses till huvudskyddsombud eller regionalt skyddsombud får funktionsutbildning som inkluderar ledarskap
- arbetsmiljöutbildning på alla nivåer ska ge kunskaper om kvinnors och mäns olika arbetsförhållanden och arbetsrelaterade problem

- de lokala parterna årligen analyserar behovet av och upprättar en handlingsplan för arbetsmiljöutbildning för skyddsombud, personer i arbetsledande ställning och anställda för att säkerställa att alla har goda kunskaper om arbetsmiljö utifrån sina olika roller.

Nolltolerans mot dödsolyckor på jobbet

Under den förra kongressperioden avled 23 personer i arbetsolyckor inom IF Metalls avtalsområden. Exempel på händelser som resulterade i dödsolyckor är:

- fall med en hisskorg
- elolycka i ett ställverk
- fall från fjärde våningen
- fastnade i en maskin
- fall från ett tak
- fastnade i en bormaskin.

IF Metall accepterar inga dödsolyckor på jobbet. Arbetsolycksfall och arbetsrelaterade sjukdomar måste minska kraftigt.

För att uppnå detta behöver vi förbättra kunskapen om hur arbetsolyckor kan förebyggas, förbättra arbetet med att göra riskbedömningar och att rapportera tillbud. Dessutom måste det systematiska arbetsmiljöarbetet bli bättre på alla arbetsplatser.

IF Metall vill att:

- det förebyggande arbetsmiljöarbetet prioriteras
- det genomförs regelbundna skyddsronder
- det initieras forskningsprojekt för att öka kunskapen om arbetsmiljö samt utveckla teknik- och arbetsmetoder
- kunskapen om vad som krävs för att motivera ledningen och anställda om vikten av en god säkerhetskultur ökar
- rapporteringen av tillbud blir bättre
- kunskapen om, och genomförandet av, riskbedömningar blir bättre
- skyddsombuden får den utbildning de har rätt till enligt lagar och avtal
- alla personer i arbetsledande ställning har kunskap om arbetsmiljö
- alla anställda får möjlighet att öka sin kunskap om arbetsmiljö
- alla nyanställda får introduktion av arbetsgivaren och skyddsombudet om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Källa: Arbetsmiljöverket

Fackligt socialt arbete

Fackligt socialt arbete innebär olika saker beroende på om det fackliga arbetet bedrivs på arbetsplatsen, bland arbetslösa, bland pensionärer, osv. Ytterst handlar det emellertid om samma sak, nämligen att på olika sätt stärka gemenskapen bland förbundets medlemmar. En ökad aktivitet på det fackliga sociala området leder till aktivare och mer engagerade medlemmar.

IF Metall vill att:

- de krafter som skapar eller förstärker ensamhet, utsortering, utslagning och mobbning bekämpas
- alla ska vara delaktiga i gemenskapen
- ingen isoleras
- hänsyn tas till varje individs förutsättningar och personliga situation
- alla får den hjälp och det stöd de behöver
- ingen trakasseras eller mobbas
- i samarbete med LO ta fram material om mobbning.